

Uzasadnienie do Inicjatywy Uchwałodawczej Mieszkańców w sprawie lasów ochronnych Poznania

W świetle Ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. bezsporny jest **priorytet zdrowotnych i społecznych funkcji lasów ochronnych dla miast. Nie da się go pogodzić z użytkowaniem rębnym** w ramach gospodarki surowcowej, które Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (PGL LP) prowadzi również w granicach administracyjnych Poznania. Z racji fundamentalnej roli lasów dla zdrowia tysięcy mieszkańców naszej aglomeracji oraz ich wartości dla bezpieczeństwa klimatycznego miasta, lasy ochronne powinny być postrzegane jako nienaruszalna część dziedzictwa narodowego. **Niestety do tej pory nie udało się doprowadzić do zainicjowania skutecznych działań przez Urząd Miasta, a w szczególności przez Prezydenta, aby sięgnął po rolę przywództwa w inicjatywie zatrzymania użytkowania rębego w lasach o statusie ochronnym dla miasta, będących w zarządzie PGL LP.**

Komitet reprezentujący Inicjatywę Uchwałodawczą Mieszkańców Poznania **wnioskuje o podjęcie uchwały kierunkowej dla Prezydenta Miasta** dotyczącej działań, które mógłby podjąć Prezydent w celu zmiany sposobów gospodarowania, w szczególności na:

a/ podjęciu negocjacji na szczeblu lokalnym z Regionalną Dyрекcją LP, zabezpieczających tymczasowo lasy o statusie ochronnym dla miasta Poznania, przed ich użytkowaniem w celu pozyskania surowca drzewnego. **W szczególności dotyczyć to powinno użytku ekologicznego ‘Darzybór’** (patrz niżej); **b/ opracowaniu projektu zmian legislacyjnych** trwale zabezpieczających lasy ochronne przed gospodarką surowcową, w porozumieniu z samorządami innych miast oraz we współpracy z wielkopolskimi naukowcami i posłami do parlamentu.

Niezbędnym i podstawowym krokiem zabezpieczenia lasów ochronnych jest uzyskanie dla przyszłego Planu Urządzenia Lasu zaprzestania stosowania rębni zupełnych i gniazdowych oraz preferowania rębni stopniowej IV i przerębowej (ciągłej) V na terenach lasów ochronnych dla miasta. **Wezwanie do tymczasowego zaprzestania stosowania rębni zupełnych i gniazdowych nazywamy tu moratorium dla lasów ochronnych miasta.**

Działania Prezydenta na rzecz moratorium zasadniczo mogą polegać na **negocjacjach z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych i nadleśnictwami**, w których kompetencjach pozostaje zarządzanie ww. lasami. Głównym celem negocjacji powinno być uzyskanie deklaracji wyżej opisanej zmiany użytkowania rębego na techniki nisko inwazyjne. Czas moratorium jest niezbędny dla przygotowania nowych przepisów prawa, ustanawiających na stałe postulat odstąpienia od użytkowania rębego, a także listę proponowanych zmian opisanych w dalszej części. **Wyrażamy przekonanie, że zostanie przez to uwzględniony interes społeczny** sformułowany m.in. przez rekomendacje panelu obywatelskiego w Poznaniu z 2021 r., co do istoty których Prezydent zapowiedział wolę ich realizowania.

Działania Prezydenta na rzecz zmian legislacyjnych, które miałyby zabezpieczać lasy ochronne dla miast, mogą polegać na wystąpieniu do samorządów innych aglomeracji

miejskich oraz zaangażowanych społecznie postów znanych z postaw proekologicznych, aby powstała wspólna inicjatywa legislacyjna. **Nowe rozwiązania legislacyjne, w tym prawo miejscowe**, powinny zatrzymać możliwość wycinania lasów ochronnych dla miast w celach komercyjnych, aby uwzględnić priorytet funkcji społecznych **w zakresie ochrony jakości życia mieszkańców i ich bezpieczeństwa klimatycznego**. Ustawa o lasach precyzuje wprost, że celem ochrony w kategorii "dla miast" jest ich "znaczenie społeczne", a nie ryzyko obniżenia ich wartości produkcyjnej. To mieszkańcy powinni być podmiotem ochronnej ciągłości istnienia lasów miejskich. Wnioskodawcy wskazują zatem na **społeczny cel stosowanej nomenklatury ochronnej**.

Zatrzymanie komercyjnego pozyskiwania drewna w miastach i strefie podmiejskiej należy do działań o największym znaczeniu dla utrzymania zdolności adaptacyjnych na szczeblu lokalnym w obliczu globalnego kryzysu klimatyczno-środowiskowego. Postępuje coraz szybciej degradacja środowiska, w tym spadek retencji wód gruntowych oraz osłabienie zdolności regeneracyjnej dominujących gatunków drzew. Prognoza gwałtownego przebiegu zmian klimatycznych sprowadza bezpośrednie zagrożenie nie tylko dla stabilności procesów przyrodniczych w lasach miejskich i podmiejskich, ale **przede wszystkim dla utrzymania jakości życia mieszkańców** miasta i regionu. Pogorszenie jakości otoczenia przyrodniczego sprowadza na mieszkańców naszej aglomeracji **zagrożenie dla ich dobrostanu zdrowotnego, psychicznego oraz społecznego**. W takiej sytuacji potrzebne jest natychmiastowe podjęcie działań zapobiegawczych i naprawczych w kierunku osiągnięcia **bezpieczeństwa klimatycznego** jako nowej perspektywy wspólnych działań instytucji publicznych, nakierowanych na utrzymanie i poszerzenie błękitno-zielonej infrastruktury miasta i przygotowanie jej na nasilające się ekstremalne zjawiska pogodowe. Podobne **inicjatywy, wzywające do wyjęcia lasów miejskich spod użytkowania rębnego**, są podejmowane w wielu innych miastach w Polsce, a ich sieć coraz bardziej się rozrasta, co obrazują mapy <http://lasyiobywatele.pl/> oraz <https://lasynarodowe.pl/>, a także podpisy pod apelem do władz Rzeczypospolitej Polskiej <https://moratoriumdladrzew.pl/apel/>.

Unia Europejska, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu¹ podejmuje obecnie historyczną inicjatywę przeciwdziałania kryzysowi klimatyczno-środowiskowemu związanemu m.in. ze złą jakością powietrza, wyjąłowieniem gleby, suszami i gwałtownymi zjawiskami pogodowymi. Aby zaradzić utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń powstała nowa **Unijna Strategia na Rzecz Bioróżnorodności 2030**². Mówi ona o skutecznej ochronie co najmniej 30% europejskich obszarów lądowych. Na lądzie kluczowe są usługi ekosystemowe lasów. Ochronie społeczności wiejskich i miejskich jest poświęcony rozdział 3.3 **Europejskiej strategii leśnej**³. Eksperci wskazują, że powinniśmy o nie lepiej dbać poprzez zwiększanie powierzchni ochronnych i zaprzestanie wycinania starodrzewi. **Lasy okalające miasta są tu ważną składową ochrony bezpieczeństwa**

---

¹ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_pl

² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=PI_EESC%3AEESC-2020-00896-AS&qid=1639316041824

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0572&from=EN>

klimatycznego ludności, która w pierwszej kolejności powinna być włączona do nowych legislacji chroniących zasoby środowiskowe.

Jak zauważa prof. Jerzy Szwagrzyk – dotychczasowe paradygmaty wiedzy leśników wyczerpują się wobec konfliktu z wartościami pozaekonomicznymi⁴. Powody odwiedzania lasów wokół aglomeracji miejskich stoją w wyraźnej sprzeczności z ich funkcją produkcyjną. Najdonioślejszym celem jest utrzymanie jakości życia mieszkańców miasta i regionu. Do podobnych wniosków dochodzą eksperci leśnicy w opracowaniu Polskiego Towarzystwa Leśnego, postulujący wydzielenie 33% lasów Skarbu Państwa pod nowe formy ochrony⁵.

Zachowanie ciągłej pokrywy leśnej jest w opinii ekspertów kluczowym elementem utrzymania bezpieczeństwa klimatycznego, gdyż to decyduje o korzystnym bilansie pochłaniania i emisji CO₂, gdyż wycinki powodują gwałtowną emisję gazów cieplarnianych z gleby leśnej. Ponadto **wysokie drzewa są gwarancją najbardziej skutecznego naturalnego odnawiania się lasów** po nieuchronnych zniszczeniach, gdyż w ich strefie korzeniowej zatrzymuje się woda gruntowa oraz utrzymuje się sieć mikroorganizmów glebowych niezbędnych dla wzrostu lasu, która po wycince ginie i bardzo wolno się odtwarza. **Młode sadzonki**, jeżeli przeżyją co jest z roku na rok trudniejsze z powodu postępującej suszy, **będą mogły podjąć funkcje stabilizujące klimat** w stopniu równoważnym **dopiero za kilkadziesiąt lat!**

Wśród największych drzew, które chcemy ochronić naszym wnioskiem znajdują się te, które rosną wolniej lub bardziej krzywo, a które gospodarka surowcowa traktuje jako drzewa chore. Eksperci uważają jednak, że nie powinny być usuwane, gdyż z perspektywy trwałości ekosystemu leśnego mogą się okazać ważne i cenne. Gdyby nie selekcja sztuczna wiele z tych drzew tworzyłoby okap drzewostanu. Ponadto **nawet uszkodzone i zamierające drzewa to ostoje bioróżnorodności** - miejsca, gdzie występują bardzo liczne organizmy: grzyby, owady, ptaki i ssaki, w tym wiele cennych i chronionych gatunków⁶. Ponadto wracamy uwagę na **rolę martwego drewna w lesie jako wartości podkreślanej w opracowaniach naukowych dla trwałości ekosystemu leśnego**. Zgodnie z intencjami wnioskodawców głównymi rodzajami ingerencji w lasach miejskich powinny być cięcia dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego oraz adaptacyjne do zmian klimatu. W lesie powinna pozostać większość wyciętego w ten sposób materiału, a także stojących jeszcze, ale zamierających drzew (po przycięciu do bezpiecznej wysokości). Oprócz kluczowej wartości zamierających drzew dla funkcjonowania ekosystemu leśnego, ograniczenie to pozwoli na zatrzymanie pretekstu do wycinek ze względów bezpieczeństwa, a w rzeczywistości służących pozyskaniu surowca do sprzedaży.

⁴ <https://miesiecznik.forumakademickie.pl/czasopisma/fa-2-2021/wyczerpywanie-sie-%e2%80%a8paradygmatow-wiedzy-lesnej%e2%80%a9/>

⁵ http://www.ptl.pl/dokumenty/zjazdy_krajowe/119_zjazd_darlowko/referat_prof_dr_hab_Jan_Holeksa_119zjazd_ptl_darlowko_2019.pdf

⁶ <https://ffgp.botany.pl/Zdrowy-las-potrzebuje-chorych-drzew,125087,0,1.html>

Przesłanki prawne za ogłoszeniem moratorium oraz opis szkód środowiskowych i społecznych

Lasy Państwowe zarządzają na terenie Poznania obszarem 1235 ha (tj 28% wszystkich miejskich terenów leśnych). Na podstawie art. 77 ustawy o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 1991 nr 101 poz. 444 z późn. zm.) **lasy należące do LP w aglomeracji poznańskiej mają status lasów ochronnych w rozumieniu art. 15, pkt 7 lit. a) ustawy**. Dokumentują to zapisy Banku Danych o Lasach ⁷. Zgodnie z ustawą o lasach, statusem lasów ochronnych dla miast objęte są także obszary do 10 km od granic administracyjnych Poznania.

Zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 7 grudnia 2001 roku (znak: BOA-lplo-329/2747/2001) największym z obszarów Lasów Państwowych o funkcjach ochronnych dla miasta oraz położonych w granicach Poznania są tereny Leśnictwa Kobylepole (864 ha), a w szczególności **użytek ekologiczny „Darzybór”** (408 ha), którego tereny leśne obejmują 325 ha, powołany uchwałą Rady Miasta ze względu na jego wartość przyrodniczą⁸. Celem uchwały jest **„ochrona dobrze zachowanych fragmentów borów mieszanych i roślinności łąkowej”**, „prowadzenie poprawnej gospodarki turystycznej i rekreacyjnej” przy zachowaniu „zrównoważonej gospodarki leśnej”. **Nadzór nad użytkowaniem ekologicznym i wykonanie uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Poznania.**

Wg. art. 7 ust. 1 ustawy o lasach wśród celów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zdecydowanie dominują cele ochronne, a nie produkcyjne: **„zachowanie lasów i korzystnego ich wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka oraz na równowagę przyrodniczą, a także ochrona terenów (...) o specjalnym znaczeniu społecznym”**. Natomiast zapis art. 3 Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz.U. 1992 Nr 67, poz. 337), **nakazuje ograniczenie stosowania zrębów zupełnych do najłagodniejszych siedlisk oraz preferowanie naturalnego odnowienia lasu.**

Pomimo tych ograniczeń prawnych **w obrębie Leśnictwa Kobylepole w ostatnich 2 latach intensyfikuje się pozyskiwanie drewna w celach komercyjnych**. Prace te odbywają się **metodą rębni gniazdowej (III)⁹ oraz zupełnej pasowej (IB)¹⁰, co jest praktyką najbardziej inwazyjną**, gdyż uruchamia erozję dużych powierzchni gleby. Wycinki odstaniają sąsiadujące drzewa, co zwiększa ryzyko uszkodzeń wobec nasilających się wiatrów, a w szczególności powodują przewracanie się drzew na szlaki piesze i drogi publiczne. Zgromadzona przez stronę społeczną dokumentacja¹¹ pokazuje, że **praktyki te dotyczą także użytku ekologicznego „Darzybór”**. Cięcia te stosowane są w siedliskach o wysokiej

⁷ <https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/>

⁸ <https://bip.poznan.pl/bip/uchwaly/lxy-1205-vi-2014-z-dnia-2014-11-04,54529/>

⁹ <http://rebnie.wl.sggw.pl/RebniaIIa.htm#Rozdzial0>

¹⁰ <http://rebnie.wl.sggw.pl/RebniaIb.htm#Rozdzial0>

¹¹ <https://gloswielkopolski.pl/trwa-wielka-wycinka-lasu-ochronnego-pod-poznaniem-ciezki-sprzet-wyrzyna-drzewa-w-lesie-tuleckim-to-jak-sytuacja-wojenna/ar/c1-15877703>

jakości biologicznej, o czym świadczy fakt, że rosną tam zdrowe drzewostany, w tym dęby, które osiągnęły wiek stu lat oraz brak dla nich uwag o uszkodzeniach w dokumentacji Banku Danych o Lasach. Inwazyjność działań leśniczych w tym obszarze idzie jeszcze dalej, gdyż w miejsce wyciętego starego lasu stosuje się nasadzenia sztuczne i orkę, co utrudnia odnowienia naturalne.

Z Planu Urządzania Lasu wynika, że w najbliższych latach **Nadleśnictwo Babki ma zamiar usunąć z „Darzyboru” aż 25,79 ha rębnią zupełną**, która zgodnie z ww. rozporządzeniem w nie powinna być stosowana, gdyż na tym obszarze nie występują siedliska słabe na tak dużej powierzchni. Razem z rębniami gniazdowymi planuje się **całkowite usunięcie ekosystemu leśnego na powierzchni 51,67 ha** z terenu obejmującego zaledwie 325 ha. Z protokołu uzgodnień wykazu zadań gospodarczych ujętych w projekcie Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Babki na okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2028 r. wynika niestety, że **plan ten został zatwierdzony przez urzędników Wydziału Kształtowania i Ochrony Środowiska UMP**, w dniu 28.08.2018 r. podczas spotkania w siedzibie poznańskiej RDLP. Protokół ten dokumentuje także akceptację zapisanej w protokole opinii Nadleśniczego Roberta Okińczyca, że ww. „cięcia rębne w dojrzałych drzewostanach” są konieczne ze względu na ryzyko „opanowania powierzchni przez czeremchę amerykańską”. Podobnego zdania jest Leśniczy Tomasz Keler, który w cytowanym wywiadzie dla Głosu Wielkopolskiego stwierdził: „Rębnie zupełne zakładamy w celu przebudowy drzewostanu, która pomaga w eliminacji czeremchy amerykańskiej”. Trzeba stanowczo zaznaczyć, że takie opinie nie mają żadnego potwierdzenia w dokumentach prawnych lub technicznych dotyczących zasad gospodarki leśnej.

Zgodnie z §3 ww. rozporządzenia “w lasach ochronnych prowadzi się gospodarkę leśną w sposób zapewniający **CIĄGŁE spełnianie przez nią celów, dla których zostały wydzielone**”. W omawianym wyżej przypadku istotne naruszenie lub nawet **przerwanie ciągłości ochronnej mieszkańców** dokonuje się przez zastosowanie w lasach miejskich rębni zupełnej. Co więcej, uważamy, że istotnym naruszeniem **jest stosowanie innych typów rębni, w tym rębni gniazdowej, które niezależnie od nazewnictwa (!) powodują podobny skutek fizyczny jak rębnie zupełne, a którym jest jednorazowe wielkoobszarowe całkowite usunięcie starodrzewia**. Świeże nasadzenia z pewnością nie spełniają funkcji ochronnej, do której został powołany wycięty las ochronny. Nie ulega bowiem wątpliwości, że **brak odpowiednio dużych drzew** spowoduje, iż **funkcja ochronna** powołana rozporządzeniem Ministra **nie będzie mogła zostać zaspokojona**.

Efekt zrywający ciągłość ochronnej funkcji lasu jest widoczny gołym okiem i tu, gdyż odslaniany jest duży obszar gleby, do tego w użytku ‘Darzybór’ tuż przy szlaku turystycznym. Dochodzą do tego straty przyrodnicze i klimatyczne w postaci mineralizacji organicznych i mikrobiologicznych składników gleby do gazów cieplarnianych, przed którymi ostrzega Rada Doradcza Europejskich Akademii Nauk¹².

---

¹² <https://wyborcza.pl/7,75400,27486749,oto-16-punktowy-naukowy-plan-ktory-ma-ocalic-europe-i-swiat.html>

W opinii wnioskodawców tego zapisu prawnego nie można interpretować w ten sposób, że gdy jeden fragment lasu wydzielony dla pełnienia funkcji ochronnych zostanie wycięty, to inne wydzielenie może przejąć tymczasowo jego funkcję. Według wnioskodawców jedyną właściwą interpretacją zapisu rozporządzenia jest uznanie, że **dotyczy on z osobna każdego z oddziałów leśnych, którym zostały przypisane funkcje ochronne**. Jeżeli zatem na tym obszarze dojdzie do wielkoobszarowego usunięcia drzewostanu (a często również orki), to **mamy do czynienia z przerwaniem jego funkcji ochronnej**.

Odmianą interpretację próbuje narzucać Michał Graczyk - Dyrektor Departamentu Leśnictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska, odpowiadając na skargę mieszkańców Wiórka. Píše on, że: „drzewostany zapewniają ciągłość wszelkich funkcji lasu (...) są stale reprezentowane na danym obszarze (...) zmieniają tylko lokalizację”, oraz że „gdy w jednym miejscu las (...) dostarcza surowca jakim jest drewno (...) w innym dojrzewa pełniąc m.in. istotne funkcje krajobrazowe”.

Stratom przyrodniczym, środowiskowym i zdrowotnym można by zapobiec stosując metodę przerębową, gdzie nie likwiduje się 95% lub 100% drzewostanu, a usuwa się drzewa nieliczne, uzyskując przebudowę gatunkową drzewostanu (adaptacja do zmian klimatu) oraz jego zróżnicowanie względem wieku (adaptacja w kierunku bioróżnorodności). **Decydenci Lasów Państwowych traktują lasy miejskie tak jak las gospodarczy bez statusu ochronnego** i w niektórych miejscach w miejsce wyciętych zdrowych sosen zakładają kolejną jednowiekową plantację, w dodatku stosują zabieg orki utrudniający odnowienia naturalne. **To ma niewiele wspólnego z odpowiedzią na spadek bezpieczeństwa klimatycznego ludności aglomeracji**.

W podobnej sytuacji zagrożenia priorytetu zdrowotnego i społecznego są i inne podmiejskie obszary leśne, którym przypisana jest ta sama funkcja lasów ochronnych dla miast, a w których postępują najbardziej inwazyjne dla przyrody lasu wycinki komercyjne metodą rębni zupełnej i gniazdowej. Było to np. przedmiotem sporu mieszkańców Wiórka i Czapur gdzie zebrano ponad tysiąc podpisów na piśmie pod petycjami przeciwko zrębom zupełnym w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań¹³.

Proponowane zmiany w zasadach gospodarki leśnej w lasach ochronnych, użytkach ekologicznych oraz innych formach ochrony przyrody aglomeracji poznańskiej

Wytyczne i zasady gospodarki leśnej, zarówno te wynikające z regulacji prawnych jak i te zawarte w rozporządzeniach wewnętrznych PGL LP, nie precyzują zasad wystarczających do zabezpieczenia priorytetu funkcji społecznych i ochrony przyrody w lasach o statusie ochronnym dla miast. Powoduje to stosowanie w lasach miejskich pod zarządem PGL LP zabiegów rutynowych, typowych dla lasów podporządkowanych gospodarce surowcowej, a

---

¹³<https://www.petycjeonline.com/pomo-obroni-las-w-wiorku-i-okolicach-przed-wycink>

które zostały tutaj opisane na przykładzie Użytku Ekologicznego „Darzybór”. W opinii Wnioskodawców **pożądane zmiany w lasach miejskich powinny zmierzać w kierunku przedefiniowania działań gospodarczych z celów surowcowych na zasady leśnictwa ekosystemowego**¹⁴. Aby osiągnąć ten cel **konieczne jest zaangażowanie władz samorządowych Poznania, a także środowiska akademickiego i wielkopolskich postów do parlamentu**, w negocjacje na temat zasad moratorium z przedstawicielami PGL LP na szczeblu lokalnym, jak i w działania na rzecz zmian legislacyjnych, trwale zabezpieczających priorytet funkcji społecznych w lasach ochronnych dla miast.

Wnioskodawcy proponują oprzeć się na wzorcu wytycznych dla lasów komunalnych Poznania¹⁵, a w szczególności najnowszego opracowania (z 17.11.2021 r.) kierunkowych wytycznych zatwierdzonych zarządzeniem Nr 863/2021/P Prezydenta Miasta Poznania.¹⁶ **Temu oczekiwaniu wychodzi naprzeciw inicjatywa Dyrektora Generalnego LP**, który w 29.04.2021 r. powołał "zespoł do opracowania wytycznych i zasad zagospodarowania lasów położonych w granicach administracyjnych miast i w bezpośrednim ich sąsiedztwie". Pracami zespołu kieruje prof. Roman Jaszczak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu¹⁷, który jest współautorem wzorcowych wytycznych dla lasów komunalnych Poznania. Lasy komunalne pod zarządem Zakładu Lasów Poznańskich od wielu lat charakteryzuje wiodąca rola funkcji pozaprodukcyjnych, które nakierowane są na ochronę środowiska przyrodniczego i zachowanie bioróżnorodności, a ich celem głównym jest interes społeczny polegający na przystosowaniu lasów miejskich do usług ekosystemowych w zakresie ochrony jakości życia mieszkańców i ich bezpieczeństwa klimatycznego. **W ten sposób opracowanie stworzone w naszym mieście ma niepowtarzalną szansę stać się wzorem do rozwiązań obowiązujących w całej Polsce.**

Osobnym opracowaniem jest **Karta Lasów Ochronnych Miasta**¹⁸ zaproponowana przez dr Dana Wołkowyckiego (Instytut Nauk Leśnych Politechniki Białostockiej), która jest zbiorem wytycznych i dobrych praktyk w zakresie gospodarowania lasami ochronnymi miast. Jest odpowiedzią na obecny brak tego rodzaju zasad oraz bardzo ogólnikowe przepisy. Zgodnie z zapisami Karty, wszelkie zabiegi gospodarcze muszą być podporządkowane wzmocnieniu roli ochronnej lasów. **Moratorium nie jest "stawianiem warunków" leśnikom**, a wskazaniem drogi do wspólnego sukcesu jakim byłoby wypracowanie nowej formy ochrony lasów miejskich.

---

¹⁴ <https://miesiecznik.forumakademickie.pl/czasopisma/fa-2-2021/wyczerpywanie-sie-%E2%80%A8paradygmatow-wiedzy-lesnej%E2%80%A9/>

¹⁵ <http://bip.poznan.pl/bip/zarządzenia-prezydenta/plik,17035/>

¹⁶ <https://bip.poznan.pl/bip/zarządzenia-prezydenta/863-2021-p,NT00177ED6/>

¹⁷ <https://wltd.up.poznan.pl/pl/blog/pracownicy-wydzia-u-le-nego-i-technologiei-drewna-powo-ani-przez-dyrektora-generalnego-las-w-pa>

¹⁸ https://wb.pb.edu.pl/wp-content/uploads/2021/04/Karta_lasow_ochronnych_miasta_4_0.pdf

W celu realizacji kierunków, określonych w Inicjatywie Uchwałodawczej, **Wnioskodawcy wskazują następujące działania, podkreślając, że powinny być w pierwszej kolejności zrealizowane w użytkach ekologicznych, takich jak "Darzybór"**:

1. Uzyskanie respektowania priorytetu funkcji społecznej w lasach ochronnych Poznania, pozostawiając na ich obszarze możliwość wykonywania jedynie działań służących ochronie rodzimych gatunków i siedlisk, adaptacyjnych do zmian klimatu oraz dla bezpieczeństwa publicznego
2. Uzyskanie zaprzestania stosowania przez PGL LP rębni zupełnych oraz gniazdowych, preferowania rębni stopniowej IVd i przerębowej (ciągłej) V oraz odnowień naturalnych we wszystkich typach siedliskowych lasu na terenach lasów ochronnych Poznania,
3. Rezygnacja z cięć w okresie lęgowym ptaków – z wyjątkiem działań dla bezpieczeństwa publicznego
4. Obligacja do pozostawiania tzw. martwego drewna w całej jego objętości, m.in. jako depozytu węgla (ograniczenie emisji CO₂)
5. Rezygnacja z chemicznych środków ochrony lasu
6. Ochrona zachowawcza źródeł, siedlisk bagiennych, zalewowych, torfowisk, lasów torfowiskowych/bagiennych - tzn olsów i łęgów oraz ekosystemów w pobliżu cieków, rowów i zbiorników wodnych, w tym żeremi i tam bobrowych
7. Wystąpienie o przeprowadzenie audytu środowiskowego użytku ekologicznego 'Darzybór' w celu oceny zgodności gospodarki leśnej z aktualnymi przepisami prawa,
8. Powołanie zespołu ekspertów ds. opracowania wytycznych i zasad gospodarowania w lasach ochronnych dla miast, które można będzie przedstawić jako propozycję sejmowej inicjatywy legislacyjnej, oraz powołanie w skład zespołu także ekspertów zaproponowanych przez Komitet Inicjatywy Uchwałodawczej,
9. Zgłoszenie przez Prezydenta Miasta Poznania lasów kluczowych dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności, położonych na terenie miasta do RDLP Poznań w ramach procedur i nomenklatury międzynarodowej organizacji certyfikującej FSC (Forest Stewardship Council),
10. Zobowiązanie Prezydenta Miasta Poznania do czynnego udziału w konsultacjach społecznych przy tworzeniu planów urządzenia lasów ochronnych Poznania, a także aneksów do planów urządzenia lasu, celem wdrożenia opisanych w niniejszej uchwale zasad gospodarki leśnej,
11. Opracowanie aktualizacji „Planu Adaptacji do Zmian Klimatu dla Miasta Poznania 2019-2030”¹⁹ i “Strategii Rozwoju Miasta Poznania 2020+”²⁰, uwzględniającej kierunki i działania określone w niniejszej uchwale dotyczących lasów ochronnych, użytków ekologicznych oraz innych form ochrony przyrody

---

¹⁹ <https://www.poznan.pl/mim/main/-,p,46898,46908,51270.html>

²⁰ <https://www.poznan.pl/mim/main/strategia-rozwoju-miasta-poznania-2020,p,14886.html>

12. Podjęcie przez Prezydenta Miasta Poznania inicjatywy w kierunku opracowania strategii rozwoju ponadlokalnego przewidującego podejmowanie działań zmierzających do zabezpieczenia lasów ochronnych przed użytkowaniem rębny w ramach gospodarki leśnej,
13. Zobowiązanie Prezydenta Miasta Poznania do wystąpienia do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w trybie art. 40 ustawy o lasach z wnioskiem o przekazanie odpowiedniej jednostce organizacyjnej w użytkowanie lasów na cele związane z ochroną przyrody, nauką i dydaktyką oraz wypoczynkiem ludności.
14. Zaproszenie leśników do pełnienia ważnego etycznie zadania, które chcielibyśmy nazywać społeczną służbą leśną

Lasy miejskie i podmiejskie o funkcji ochronnej mają przede wszystkim służyć ludziom - pozwalają wzmocnić zdrowie, odpocząć, zregenerować siły, chronią miasta przed wiatrami, łagodzą klimat, zatrzymują wodę gruntową, są znaczącą ostoją różnorodności biologicznej. To wartości o wiele większe niż drewno, którego mamy w Polsce pod dostatkiem, nie musimy drewna pozyskiwać w miastach!